

OSMANLI NÜFUS DEFTERLERİNDE PÜTÜRGE (ŞİRO)

Orhan Şen, İstanbul: Türkmen Kitabevi, 2015, 239 s.

Muhammet YILDIZ

Çamlıca İlim, Kültür ve Tarih Araştırmaları Merkezi. E-posta: myildiz@camlicabasim.com

İnsanların tarihe olan ilgisinin temelinde kendi kökenini arayıp bulma isteği yatmaktadır. Kökeninin ne olduğu, nereden geldiği hep merak konusu olmuştur. Kitap hazırlanırken bu gaye hedeflenmiştir. Hazırlanan bu eser bu isteğe cevap verse gerek. İlçeye ait nüfus kayıtları 1846 tarihine kadar ortaya çıkmıştır. Türk tarihinde nüfus kayıtlarının yazılması 15. yüzyılda başlamış ve 17. yüzyıla kadar devam etmiştir. Bu sayımlar vergi ve askerlik amacıyla yapılmıştır. Ve yalnızca erkekler sayılmış ve kayda geçirilmiştir. 19. yüzyıla gelindiğinde Sultan II. Mahmud modern devlet kurmak amacıyla ve ihtiyaçlara binaen bu sayımı yaptırmıştır. Sultan II. Mahmud sayımı 1831 tarihinde başlatmıştır. Bu sayım kayıtları günümüzde kullanılan nüfus kayıtlarına da kaynaklık etmektedir. Osmanlı Devleti'nde yapılan sayım ve tahrirlerde yalnızca erkek nüfus yazılmıştır. Müslümanlara ve Gayr-i Müslimlere ait nüfus kayıtları ayrı ayrı hazırlanmıştır.

Pütürge İlçesi'ne ait 1846 tarihli Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nda bulunan defterler eser vesilesiyle Osmanlıcadan günümüz harflerine çevrilmiştir. Bu defterlerden iki tanesi Müslümanlara, bir âdeti de Gayr-i Müslimlere ait olmak üzere üç adettir.

Kitap önsöz, giriş, altı bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde ilçenin kısaca tarihinden bahsedilmektedir. Birinci bölümde Osmanlıca nüfus defterlerinin yeni harflere çevirisi verilmiş. İkinci bölümde Pütürge ilçesinin defterde adı geçen köylerinin

bugünkü isimleri; üçüncü bölümde ilçeye bağlı köylerin isimleri; dördüncü bölümde ilçenin nüfus yapısı ele alınmış. Beşinci bölümde okuyucunun daha rahat anlamasını sağlamak amacıyla bir sözlük ilave edilmiştir. Son bölümde de bibliyografya yer almaktadır.

Arşiv uzmanı Orhan Şen'i tebrik ediyor, yeni çalışmalarla mahalli tarih yazıcılığına katkılarının devamını diliyoruz.

